

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра кримінального процесу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС

ПОЛКОВНИК ПОЛІЦІЇ

Станіслав ГУСАРЄВ

28 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ**

Статус дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Форма здобуття вищої освіти	денна/заочна
Мова викладання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Київ 2023

Розробники:

Оксана Хабло, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Ольга Кубарева, доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ протокол від 26 липня 2023 року № 36.

Т.в.о. Завідувача кафедри кримінального процесу **Ольга РИМАРЧУК**

Схвалено науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ. Протокол від 28.07.2023 року № 11.

Голова науково-методичної ради НАВС **Станіслав ГУСАРЄВ**

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від ____ 202_ № ____
Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від ____ 202_ № ____
Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від ____ 202_ № ____
Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від ____ 202_ № ____
Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від ____ 202_ № ____
Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від ____ 202_ № ____
Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження» є кримінальне процесуальне законодавство, практика Європейського суду з прав людини, кримінальні процесуальні правовідносини і кримінальна процесуальна діяльність органів досудового розслідування, прокуратури і суду щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження» є поглиблене вивчення кримінального процесуального законодавства, практики Європейського суду з прав людини щодо визначення підстав та порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження, вироблення навиків самостійного критичного аналізу кримінального процесуального закону та практики його застосування, формулювання шляхів вирішення проблемних питань застосування норм кримінального процесуального законодавства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження» є:

- засвоєння знань щодо актуальних законодавчих, теоретичних і практичних проблем застосування заходів забезпечення кримінального провадження;
- вироблення навиків самостійного критичного аналізу положень кримінальної процесуальної теорії, кримінального процесуального законодавства та практики Європейського суду з прав людини;
- формування здатності формулювати та обґрунтовувати власні юридичні висновки з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Пререквізити. До переліку попередньо прослуханих навчальних дисциплін відносяться: «Кримінальна юстиція: правові доктрини та принципи правотворчості», «Кримінальний процес», «Складання кримінальних процесуальних документів», «Особливі порядки кримінального провадження», «Досудове розслідування», «Докази і доказування у кримінальному провадженні», «Судові та правоохоронні органи України» та ін.

Компетентності відповідно до освітньої програми здобувачі вищої освіти магістра ра набувають інтегральну, загальні та фахові компетентності.

1. Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права, що передбачає застосування правових доктрин та принципів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Загальні компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення;
- ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня;
- ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті;
- ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

3. Фахові компетентності:

- ФК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;
- ФК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України;
- ФК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні;
- ФК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України;
- ФК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції;
- ФК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію;
- ФК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні;
- ФК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів;
- ФК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності;
- ФК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування;
- ФК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією;
- ФК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Програмні результати навчання:

- ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження;

- ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;
- ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності;
- ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг;
- ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права;
- ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;
- ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів;
- ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування;
- ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування;
- ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини;
- ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

знати:

- систему заходів забезпечення кримінального провадження;
- практику Європейського суду з прав людини щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження;
- запобіжні заходи у кримінальному провадженні: їх види, класифікацію, мету та підстави застосування;
- міжнародні стандарти застосування, зміни чи скасування запобіжних заходів;
- порядок застосування особистого зобов'язання та особистої поруки;
- процесуальну форму застосування застави як запобіжного заходу;
- підстави, умови та порядок застосування домашнього арешту;
- практику Європейського суду з прав людини щодо підстав та порядку застосування тримання під вартою, строків тримання особи під вартою;
- практику Європейського суду з прав людини щодо підстав та порядку затримання особи у кримінальному провадженні;
- підстави та процесуальний порядок затримання особи без ухвали слідчого судді, суду;
- процесуальну форму затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу;

- міжнародні стандарти охорони прав, свобод і законних інтересів затриманої особи;

- проблеми вдосконалення нормативного регулювання підстав і порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів, затримання особи з урахуванням практики Європейського суду з прав людини;

вміти: вміти:

- збирати, опрацювати та критично аналізувати нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів та затримання особи;

- аналізувати правовідносини, що виникають у зв'язку з застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів та затримання особи;

- самостійно вивчати рішення Європейського суду з прав людини, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Закони України та інші нормативно-правові акти, що регламентують порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів та затримання особи;

- ефективно використовувати положення законів, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, практику Європейського суду з прав людини, а також інші нормативно-правові акти, в тому числі підзаконних нормативних актів, що визначають порядок застосування, зміни чи скасування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів та затримання особи;

- формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, відстоювати свою позицію щодо порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів та затримання особи;

- тлумачити та застосовувати положення нормативно-правових актів щодо процесуальної форми застосування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів та затримання особи.

Структура навчальної дисципліни

Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування.

Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.

Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування.

Система заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні

правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Проблемні питання здійснення виклику слідчим, дізнавачем, прокурором чи судом. Підстави та порядок застосування приводу у кримінальному провадженні. Накладення грошового стягнення як захід кримінально-процесуальної відповідальності. Підстави та порядок застосування тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом. Підстави та процесуальна форма застосування відсторонення від посади та тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя. Міжнародні стандарти обмеження майнових прав осіб у кримінальному провадженні. Тимчасовий доступ до речей і документів та проблемні питання його здійснення. Речі і документи, до яких заборонено доступ. Речі і документи, які містять охоронювану законом таємницю. Тимчасове вилучення та арешт майна у кримінальному провадженні.

Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Система запобіжних заходів у кримінальному процесі та їх класифікація. Мета та підстави застосування запобіжних заходів у практиці Європейського суду з прав людини. Актуальні питання визначення підстав застосування запобіжних заходів. Обґрунтована підозра як підстава застосування запобіжного заходу відповідно до рішень Європейського суду з прав людини. Наявність ризиків як підстава застосування запобіжного заходу. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу. Загальний порядок застосування, зміни чи скасування запобіжного заходу.

Особисте зобов'язання: порядок застосування, наслідки порушення. Особиста порука: порядок і умови застосування. Застосування застави як запобіжного заходу. Домашній арешт: підстави, умови та порядок застосування. Тримання під вартою: підстави, умови обрання та порядок застосування. Обов'язок визначення розміру застави при постановленні ухвали про застосування тримання під вартою. Строки тримання особи під вартою та порядок їх продовження у практиці Європейського суду з прав людини. Звільнення особи з-під варти.

Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.

Затримання особи у кримінальному провадженні відповідно до практики Європейського суду з прав людини. Види затримань особи як тимчасового запобіжного заходу. Загальні вимоги до застосування затримання особи у кримінальному провадженні. Підстави та процесуальний порядок затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу. Клопотання про дозвіл на затримання підозрюваного, обвинуваченого з метою приводу. Строки затримання особи відповідно до практики Європейського суду з прав людини.

Затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України. Гарантії охорони прав, свобод і законних інтересів затриманої особи. Міжнародні стандарти забезпечення права на участь захисника під час затримання та повідомлення інших осіб про затримання.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри кримінального процесу, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись письмово на електронну адресу: Krum.proces@ukr.net.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	Денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	ксф	д/б	ксф
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки			
	2	2		
	Семестр			
	3	3		
Загальна кількість годин – 90	Лекції			
	6	6		
	Семінарські			
	16	16		
	Практичні			
	8	8		
	Самостійна робота			
	60	60		
	Вид контролю			
залік	залік			

3. Тематичний план

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				
			Всього годин з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
1.	Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування.	30	10	2	6	2	20
2.	Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.	32	12	2	6	4	20
3.	Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.	28	8	2	4	2	20
Всього годин		90	30	6	16	8	60
Підсумковий контроль – залік							

4. Плани навчальних занять за видами

Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування

Питання до семінарського заняття (6 год):

Семінарське заняття 1.1:

1. Система заходів забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування.
2. Проблемні питання здійснення виклику слідчим, дізнавачем, прокурором чи судом.
3. Підстави та порядок застосування приводу у кримінальному провадженні.

Семінарське заняття 1.2:

1. Накладення грошового стягнення як захід кримінально-процесуальної відповідальності.
2. Підстави та порядок застосування тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.
3. Підстави та процесуальна форма застосування відсторонення від посади та тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Семінарське заняття 1.3:

1. Міжнародні стандарти обмеження майнових прав осіб у кримінальному провадженні.
2. Тимчасовий доступ до речей і документів та проблемні питання його здійснення.
3. Тимчасове вилучення майна у кримінальному провадженні.
4. Арешт майна у кримінальному провадженні.

Завдання для практичного заняття (2 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти магістра ознайомлюються із запропонованими рішеннями ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

I. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у справі «Лазаренко та інші проти України» (Заява № 70329/12) від 27 червня 2017 року та визначте, що таке «відслідковане» поштове відправлення.

II. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у справі «Седлецька проти України» (Заява № 42634/18) від 01 квітня 2021 року (остаточне від 01/07/2021) та визначте:

1. Обставини справи за такою схемою:

- події, що передували справі;
 - розслідування стверджуваної неправомірної поведінки;
 - клопотання ГПУ про доступ до інформації щодо вхідних і вихідних з'єднань з телефону заявниці та подальші події.
2. Визначте процедуру розгляду справи у судах України.
 3. Якими національними та міжнародними нормативно-правовими документами регламентується питання доступу до речей та документів? Зокрема і до журналістських джерел інформації?
 4. На що скаржилася заявниця?
 5. Визначте доводи сторін.
 6. Чи було порушено у цій справі статтю 10 Конвенції?
 7. Проаналізуйте оцінку суду за такими критеріями:
 - чи мало місце втручання у свободу вираження поглядів заявниці?
 - чи було втручання виправданим?
 - чи існувала «законна мета» втручання?
 - чи було втручання «встановлено законом»?
 - чи було втручання «необхідним у демократичному суспільстві»?
 - чи є достатніми підстави для втручання у права заявниці за статтею 10 Конвенції (з урахуванням стандарту втручання є пропорційним і відповідає нагальній суспільній потребі)?
 8. На підставі чого ЄСПЛ дійшов висновку, що наданий національними судами дозвіл на доступ до даних не був виправданий «першочерговою вимогою в інтересах суспільства» та необхідний у демократичному суспільстві?
 9. Чи було порушено у цій справі статтю 13 Конвенції?
 10. Яку суму в якості відшкодування моральної шкоди отримала заявниця?

Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини

Питання до семінарського заняття (6 год.):

Семінарське заняття 2.1:

1. Запобіжні заходи у кримінальному провадженні та стандарти практики Європейського суду з прав людини щодо їх застосування.
2. Обґрунтована підозра як підстава застосування запобіжного заходу.
3. Наявність ризиків як підстава застосування запобіжного заходу.
4. Загальний порядок застосування запобіжного заходу.
5. Кримінальна процесуальна форма зміни чи скасування запобіжного заходу.

Семінарське заняття 2.2:

1. Особисте зобов'язання: порядок застосування, наслідки порушення.
2. Особиста порука: порядок і умови застосування.
3. Застосування застави як запобіжного заходу.

Семінарське заняття 2.3:

1. Домашній арешт: підстави, умови та порядок застосування.
2. Тримання під вартою: підстави та порядок застосування: стандарти практики Європейського суду з прав людини.
3. Строки тримання особи під вартою та міжнародні стандарти їх обчислення та продовження.

Завдання для практичного заняття (4 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти магістра ознайомлюються із запропонованими рішеннями ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів застосування запобіжних заходів.

Практичне заняття 2.1.

1. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у справі «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21 липня 2011 року та визначте конвенційний стандарт тлумачення «обґрунтованої підозри» як підстави обрання запобіжного заходу.
2. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Девеер проти Бельгії» від 27 лютого 1980 року та визначте підхід практики ЄСПЛ до тлумачення терміну «обвинувачення» (charge).
3. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Шабельник проти України» від 19 лютого 2009 року та визначте, що означає «матеріально-правова» та «формальна» концепція «обвинувачення», і якій надається перевага у прецедентній практиці ЄСПЛ.
4. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Мюррей проти Сполученого Королівства» від 28 жовтня 1994 року та визначте тлумачення поняття «мінімальний критерій обґрунтованості підозри».

Практичне заняття 2.2.

1. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Гемченко проти України» від 16 липня 2015 року та визначте конвенційний стандарт:
 - обґрунтування підстав обрання запобіжного заходу;
 - тлумачення підстав продовження тримання під вартою.
2. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Москаленко проти України» від 20 серпня 2010 року та визначте:
 - конвенційний стандарт тлумачення наявності ризиків як підстави обрання запобіжного заходу;
 - підхід до характеристики «тяжкість обвинувачення» як підстава обрання тримання під вартою та тривалих строків тримання під вартою.

3. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Ткачов проти України» від 13 грудня 2007 року та визначте підхід практики ЄСПЛ до тлумачення термінів «відповідні» та «достатні» підстави застосування запобіжного заходу.

Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні

Питання до семінарського заняття (4 год):

Семінарське заняття 3.1:

1. Конвенційні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.
2. Підстави та процесуальний порядок затримання особи без ухвали слідчого судді, суду.
3. Затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу.

Семінарське заняття 3.2:

1. Строки затримання особи за КПК України та відповідність їх практиці Європейського суду з прав людини.
2. Гарантії забезпечення права на захист під час затримання.
3. Міжнародні стандарти повідомлення інших осіб про затримання.
4. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України.

Завдання для практичного заняття (2 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти магістра ознайомлюються із запропонованими рішеннями ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів затримання особи у кримінальному провадженні.

1. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Солдатенко проти України» від 23 жовтня 2008 року та визначте судове тлумачення *мети п. 4 ст. 5 Конвенції* – кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним;

2. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Харченко проти України» від 10 лютого 2011 року та визначте підхід практики ЄСПЛ до тлумачення терміну «законність затримання»;

3. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Корбан проти України» від 4 липня 2019 року та визначте позицію суду щодо таких питань:

- у чому полягало порушення п. 1 ст. 5 Конвенції у зв'язку з затриманням заявника 31 жовтня 2015 року та його повторним затриманням 3 листопада 2015 року?

- чи були відповідні та достатні підстави для обґрунтування тривалого затримання заявника до 6 листопада 2015 року?

– протягом якого періоду затримання має отримати оперативний судовий перегляд законності затримання?

5. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування

I. Проаналізуйте судові рішення про застосування заходів забезпечення кримінального провадження та визначте підстави їх застосування.

II. Теми реферативних повідомлень:

1. Відсторонення від посади осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

2. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

3. Реалізація засади верховенства права під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

I. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні.

II. Теми реферативних повідомлень:

1. Реалізація засади верховенства права під час застосування запобіжних заходів.

2. Обґрунтування підстав застосування запобіжних заходів.

3. Захист прав і свобод людини при застосуванні запобіжних заходів у кримінальному провадженні.

4. Оскарження тримання під вартою у судовому розгляді у аспекті європейських стандартів доступу до суду.

5. Актуальні питання застосування практики Європейського суду з прав людини під час застосування тримання під вартою як запобіжного заходу.

Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.

I. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів затримання особи у кримінальному провадженні.

II. Теми реферативних повідомлень:

1. Особливості затримання окремої категорії осіб.
2. «Правило Міранди»: зарубіжний досвід і перспектив впровадження в Україні.
3. Затримана особа у кримінальному процесі: проблеми визначення процесуального статусу
4. Затримання особи у Кримінальному процесуальному кодексі України: окремі питання відповідності міжнародним стандартам і практиці Європейського суду з прав людини.

6. Індивідуальні завдання

Робочим навчальним планом при вивченні цієї навчальної дисципліни не передбачена підготовка здобувачами вищої освіти курсових робіт.

7. Методи навчання та контролю

Методи навчання

Словесні

Розповідь-пояснення використовується під час навчання слухачів протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та слухачем, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати слухачів на активізацію отриманих знань. Саме з їх допомогою викладач активізує діяльність слухачів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв’язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Практичні методи: вправи, аналіз нормативно-правових документів, складання документів. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а служать лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, вирішення тестів.

Методи контролю

Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, а також шляхом:

- проведення експрес-опитувань,
- тестування,
- підготовки доповідей і рефератів,
- написання самостійних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Проміжний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння здобувачами теоретичного і практичного матеріалу. Рівень практичних навичок оцінюється в процесі виконання здобувачами аналізу матеріалів кримінального провадження за тематикою дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичні питання і практичну задачу з усіх тем, передбачених програмою.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві (приклад)

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)			Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Max 60 %			Max 40 %	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	залік	Max 100%
20	20	20	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення

90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна та з урахуванням дистанцій

Під час занять використовуються: інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери планшети, інтерактивні дошки, програмне забезпечення, за допомогою якого проводяться дистанційні навчання з дисципліни тощо.

10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Система заходів забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування.
2. Міжнародні стандарти обмеження майнових прав осіб у кримінальному провадженні.
3. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
4. Виклик слідчим, дізнавачем, прокурором, судовий виклик як захід забезпечення кримінального провадження.
5. Порядок здійснення виклику в кримінальному провадженні.
6. Підтвердження отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом.
7. Поважні причини неприбуття особи на виклик.
8. Наслідки неприбуття на виклик.
9. Підстави застосування приводу у кримінальному провадженні.
10. Порядок виконання ухвали про здійснення приводу.
11. Накладення грошового стягнення як захід кримінально-процесуальної відповідальності.

12. Підстави та порядок застосування тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.
13. Підстави та процесуальна форма застосування відсторонення від посади.
14. Порядок застосування тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.
15. Тимчасовий доступ до речей і документів як захід забезпечення кримінального провадження.
16. Доступ до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю.
17. Порядок виконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів.
18. Тимчасове вилучення майна як захід забезпечення кримінального провадження.
19. Накладення арешту на майно у кримінальному провадженні.
20. Учасники кримінального провадження, на майно яких накладається арешт
21. Скасування арешту майна.
22. Запобіжні заходи у кримінальному провадженні: види та класифікація.
23. Стандарти практики Європейського суду з прав людини щодо застосування запобіжних заходів.
24. Мета та підстави застосування запобіжних заходів.
25. Обґрунтована підозра як підстава застосування запобіжного заходу.
26. Наявність ризиків як підстава застосування запобіжного заходу.
27. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу.
28. Загальний порядок застосування запобіжного заходу.
29. Порядок звернення з клопотанням про застосування запобіжних заходів
30. Забезпечення прибуття особи для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.
31. Порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.
32. Загальний порядок зміни чи скасування запобіжного заходу.
33. Особисте зобов'язання: порядок застосування та наслідки порушення.
34. Обов'язки, які покладаються на підозрюваного, обвинуваченого під час обрання неізоляційного запобіжного заходу.
35. Обмежувальні заходи, які застосовуються в інтересах потерпілого від злочину, пов'язаного з домашнім насильством.
36. Особиста порука: порядок і умови застосування.
37. Застава як запобіжний захід.
38. Порядок визначення розміру застави.
39. Порядок внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу.

40. Наслідки невиконання обов'язків заставодавцем чи підозрюваним обвинуваченим.
41. Домашній арешт: види, підстави, умови та строки застосування.
42. Порядок виконання ухвали про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.
43. Застосування електронних засобів контролю.
44. Стандарти практики Європейського суду з прав людини щодо застосування тримання під вартою..
45. Тримання під вартою: підстави та умови застосування.
46. Застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою
47. Порядок звільнення особи з-під варти.
48. Строки тримання особи під вартою та міжнародні стандарти їх обчислення та продовження.
49. Конвенційні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.
50. Затримання особи у кримінальному провадженні: поняття та види.
51. Підстави затримання особи без ухвали слідчого судді, суду у кримінальному провадженні.
52. Строки затримання особи за КПК України та відповідність їх практиці Європейського суду з прав людини.
53. Повідомлення уповноваженою службовою особою підстав затримання та роз'яснення прав затриманій особі.
54. Вимоги до форми та змісту протоколу про затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення.
55. Гарантії забезпечення права на захист під час затримання.
56. Міжнародні стандарти повідомлення інших осіб про затримання.
57. Доставлення до органу досудового розслідування.
58. Забезпечення права затриманої особи на участь захисника.
59. Обшук затриманої особи та тимчасове вилучення майна.
60. Повноваження особи, яка відповідальна за перебування затриманих.
61. Затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу.
62. Дії уповноважених службових осіб після затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання.
63. Особливості затримання судді та народного депутата в разі вчинення кримінального правопорушення.
64. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України.
65. Затримання особи у кримінальному провадженні на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи. Конвенція. Міжнародний документ від 04.11.1950. 1950. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/995_004
3. Загальна декларація прав людини. ООН. Декларація. Міжнародний документ від 10.12.1948. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. ст.131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10. № 11-12. № 13. ст.8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-1775>.
6. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року № 3460-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003. *Відомості Верховної Ради України*. 2003, № 25, ст. 180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>
8. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 1. ст.2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19>.
9. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №35. Ст. 360. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>
10. Положення про порядок застосування електронних засобів контролю: наказ МВС України від 08.06.2017 № 480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17>
11. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання: постанова Кабінету Міністрів України №1363 від 28 грудня 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF> Загальна декларація прав людини. ООН. Декларація. Міжнародний документ від 10.12.1948. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015
12. Порядок передачі на зберігання тимчасово вилучених під час кримінального провадження документів, які посвідчують користування спеціальним правом: постанова Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 р. №1104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF>

13. Постанова Верховного Суду України від 24 лист. 2016 р. у справі № 5328ксл6. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/63392983>

14. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.04.2013 року №223–558/0/4–13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13>

15. Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до кримінального процесуального кодексу України: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 04.04.2013 року. № 511-550/0/4-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0511740-13>

16. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України від 23.05.2017 № 440. МВС України; Наказ, Інструкція, Форма типового документа. 2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17>

17. Про затвердження Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу - тримання під вартою під час досудового розслідування. Спільний наказ МВС України та Міністерства юстиції України № 806/3105/5 від 01.10.2018 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1190-18>

18. Про затвердження Інструкції про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту : наказ МВС України від 13.07.2016 р. № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1087-16>

19. Про затвердження порядку внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу: постанова Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2012-%D0%BF>

20. Про затвердження Порядку дій уповноважених службових осіб органів Державної прикордонної служби України під час затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, без ухвали слідчого судді або суду: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.05.2018. № 386

21. Про узагальнення судової практики застосування судами першої та апеляційної інстанцій процесуального законодавства щодо обрання, продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою: постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і

кримінальних справ від 19.12.2014 року. № 14. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/VRR00154.html

22. Про узагальнення судової практики розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження: постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 р. 4. URL: http://sc.gov.ua/ua/postanovi_za_2014_rik.html

23. Про утворення Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 104. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/KP160104>

24. Рішення у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про відповідність Конституції України (конституційність) положень ст. 150 КПК України щодо тяжкості злочину (справа про врахування тяжкості злочину при застосуванні запобіжного заходу): рішення Конституційного Суду України від 08.07.2003 р. *Вісник Конституційного Суду України*. 2003. №3. Ст. 34.

25. Кримінальне процесуальне право України : навч. посіб. / за ред. В. Г. Гончаренка та В. В. Колесника. Київ: «Юстиніан», 2014. 573 с.

26. Кримінальний процес : навч. посіб. для підгот. до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін. Харків : Право, 2019. 298 с.

27. Кримінальний процес : підручник / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 544 с.

28. Кримінальний процес : підручник / О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків : «Право», 2018. 584 с.

29. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л. Д. Удалова, М. А. Макаров, Ю. І. Азаров, С. О. Заїка, О. В. Кубарева, О. В. Римарчук, В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, А. В. Форостяний, О. Ю. Хабло. Видання 5-те, переробл. і доповн. Київ, 2020. 497 с.

30. Кримінальний процес України: загальна частина: підручник / Л. М. Лобойко та ін.; Донец. юрид. ін-т МВС України. Київ : Дакор, 2015. 171 с.

31. Кримінальний процес. Ч. 1: підручник / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 532 с.

32. Кримінальний процесуальний кодекс 2012 року: ідеологія та практика правозастосування: колективна монографія / За заг. ред. Ю. П. Аленіна; відпов. за вип. І. В. Гловюк. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 1148 с.

33. Тертишник В. М. Кримінальний процес України: підручник. 7-ме вид. доповн. і перероб. К.: Алерта, 2017. 840 с.

34. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу. Вид. 15-те, доповн. і перероб. Київ: Правова Єдність, 2018. 854 с.

Додаткова література:

1. Дояр Є.В. Поняття та види затримання у кримінальному провадженні України, проблеми та перспективи. Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 3–2. Том 3. 2015. С. 264–267.

2. Дьомін Ю. Відсторонення та звільнення з посад осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з ними правопорушення. *Вісник прокуратури*. 2016. № 2. С. 84–91.

3. Затримання уповноваженою службовою особою: метод. рек. / А. А. Вознюк, О. С. Осетрова, О. Ю. Хабло та інш. / за заг. ред. С. С. Чернявського. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 52 с.

4. Заходи забезпечення кримінального провадження: наук.-практ. посіб. / О. І. Богатирьова, А. О. Галай, О. З. Гладун та ін. / за заг. ред. В. Т. Маляренка. Київ: Нац. Акад. прокуратури України, 2015. 310 с.

5. Кондратюк О. В. Кондратюк Ю. І. Процесуальне оформлення фактичного затримання людини співробітником оперативного підрозділу. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. № 1. 2017 С. 270–285. С. 275

6. Короткевич М.Э. Пушкар П.В. Зміст обов'язку суду забезпечити дотримання права на свободу та особисту недоторканність у світлі Європейського суду з прав людини. *Вісник Верховного Суду України*. №7(179). 2015. С. 40–48. С. 40.

7. Методичні рекомендації зі здійснення прокурорського нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження / О. І. Заліско, М. В. Банчук, М. В. Рябенко та ін. Київ: Національна академія прокуратури України, 2014. 120 с.

8. Михайленко В.В. Реалізація засади верховенства права у кримінальному провадженні: монографія. К.: ПАЛИВОДА А.В., 2019. 256 с.

9. Настільна книга професійного судді (кримінальне провадження). Н. О. Марчук, В. В. Касько, Р. О. Куйбіда, М. І. Хавронюк та ін./за ред. Н. О. Марчук. К.: «Арт-Дизайн», 2015. 248 с.

10. Никоненко М.Я. Уповноважена службова особа, яка вправі здійснити затримання у кримінальному процесі. *Юридична наука*. № 9. 2014. С. 83–90. С. 87.

11. Никоненко М. Я. Види заходів забезпечення кримінального провадження та їх місце і роль у процесі доказування. *Судова апеляція*. 2014. № 1 (34). URL : <http://kia.court.gov.ua/sud2690/1j/4q/121408/>

12. Нор В.Т., Шевчук М.І. Обґрунтована підозра як підстава для обрання запобіжного заходу та продовження його строків: практика європейського суду з прав людини та українські реалії. *Право і суспільство*. 2019. № 6. Ч. 2. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/6_2019/part_2/30.pdf.

13. Пахолук О. С. Грошове стягнення як один із заходів забезпечення кримінального провадження. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 1. С. 318–321.

14. Савицький Д.О., Шульга О.В. Затримання уповноваженою службовою особою у кримінальному провадженні: Монографія. Київ. 2017. С. 74.

15. Сотник Н. А. Кримінально-процесуальний примус через призму нового КПК України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 3. С. 254–258.

16. Удалова Л. Д., Савицький Д. О., Руденко А. Е. Заходи забезпечення кримінального провадження, що обмежують майнові права підозрюваного, обвинуваченого та інших осіб. Київ: КНТ, 2016. 168 с.

17. Фаринник В., Мірковець Д. Затримання особи в новому Кримінальному процесуальному кодексі України: окремі питання відповідності міжнародним стандартам і практиці Європейського суду з прав людини. Підприємство господарство і право. № 6. 2017. С. 192–196.

18. Фаринник В.І. Затримання особи: проблеми кримінальної процесуальної регламентації та шляхи їх вирішення. Вісник кримінального судочинства. № 2. 2015. С. 85–94. С. 86.

19. Фаринник В. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід: процесуальні проблеми застосування та шляхи їх вирішення. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2014. № 4 (37). С. 77–84. URL : http://www.visnyknapu.gov.ua/visnyk/pdf/4_2014.pdf

20. Фаринник В. І. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика : монографія. Київ : Алерта, 2017. 548 с.

21. Фаринник В. І. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика : монографія. Київ : Алерта, 2017. 548 с.

22. Фаринник В. І. Теоретичні, правові та праксеологічні проблеми застосування заходів забезпечення кримінального провадження в кримінальному процесі України: Дис. на здобуття наукового ступеня доктора наук. Київ. 2018. 565 с.

23. Фоміна Т.Г. Обґрунтування ризику переховування від органів досудового розслідування та/або суду під час застосування запобіжних заходів крізь призму практики ЄСПЛ. Судова та слідча практика в Україні. 2018. № 6. С. 126-130.

24. Хабло О.Ю. Обґрунтування підстав застосування запобіжних заходів: конвенційні стандарти та вітчизняна практика. *Право і суспільство*. 2020. № 4. С. 270-278.

25. Хабло О. Ю. Набуття статусу підозрюваного у разі неможливості безпосереднього вручення письмового повідомлення про підозру. *Право України*. 2021. № 9. С. 103-116.

26. Хабло О. Ю., Бойко О. В. Право на справедливий судовий розгляд у кримінальному судочинстві України : монографія. Київ : Видавничий центр «Кафедра», 2022. 216 с.

27. Хабло О.Ю. Конвенційні стандарти визначення наявності ризиків як підстави обрання запобіжного заходу. Кримінальне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Київ, 28 трав. 2021 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 266–268.

28. Хабло О. Ю. Конвенційні стандарти тлумачення обґрунтованої підозри як підстави обрання запобіжного заходу. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід*: матеріали V Міжнародної наук. практ. конф. (м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 16-17 квіт. 2021 р.). Тернопіль, Університетська думка, 2021. С. 176–178.

29. Хабло О. Ю. Проблеми регламентації процесуальної форми затримання особи в умовах воєнного стану. *Проблеми кваліфікації та розслідування кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану* : матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 26 травня 2022 р.) К.: Нац. акад. внутр. справ. 2022. С.231–234

30. Чернявський С. С. Проблеми тимчасового доступу до інформації, яка знаходиться в операторів та провайдерів телекомунікацій. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1 (5). С. 179–185.

31. Чуб А. В. Тимчасовий доступ до речей та документів як захід забезпечення кримінального провадження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2017. 20 с.

32. Шило О.Г. Особливості обґрунтування обрання запобіжних заходів у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2014. Вип. № 25. С. 269–273.

Рішення Європейського суду з прав людини:

1. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Н.Л. проти Сполученого Королівства» № 45508/99 від 5 січня 2005 р. § 91. 2005. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-66757>

2. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Н.М. проти Швейцарії» № 39187/98 від 26 травня 2002 р. § 45. 2002. URL:<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60169>

3. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кегауов проти Болгарії» (Заява № 41035/98): від 18 січня 2005 року. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/SO1257.html

4. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «X., Y., Z. проти Сполученого Королівства» від 22 квітня 1997 р. № 21830/93. § 106. 1997. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-163955>

5. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Z.H. проти Угорщини» від 8 лютого 2013 р. № 28973/11 §§ 42-43. 2013. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-114276>

6. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Амур проти Франції» від 25 червня 1996 року. № 19776/92. § 50. 1996. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57988>

7. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Ангелова проти Болгарії» від 13 червня 2002 року. № 38361/97. § 154. 2002. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60505>

8. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Барановський проти Польщі» від 28 березня 2000 року. № 28358/95. § 50–52. 2000. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58525>

9. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Броуган та інші проти Сполученого Королівства» № 11209/84; № 11234/84; № 11266/84; № 11386/85 від 30 травня 1989 р. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57449>

10. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Ван дер Лер проти Нідерландів» від 22 січня 1990 року. № 11509/85. § 28. 1990. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-164813>

11. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Грега та інші проти Молдови» від 24 січня 2012. № 61485/08. § 43. 2012. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-144457>

12. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Гіллен та Кінтон проти Сполученого Королівства» від 28 червня 2010 року. № 4158/05. § 57. 2010. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-117745>

13. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Гуццарді проти Італії» від 6 жовтня 1980 р. № 7367/76. § 92. 1980. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57498>

14. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Дель Ріо Прада проти Іспанії» від 21 жовтня 2013 р. № 42750/09. § 125. 2013. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-127697>

15. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Джесіус проти Литви» від 31 липня 2000 року URL: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

16. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Джулія Манцоні проти Італії» від 1 липня 1997 року. № 19218/91. §. 25. 1997. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-58043>

17. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Ель-Масрі проти Колишньої Югославської Республіки Македонія» від 13 грудня 2012 року. № 39630/09. § 233. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-160471>

18. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Ердаган проти Туреччини» від 6 березня 2007 р. № 27473/02. 2007. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-79666>

19. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Єчюс проти Литви» від 31 липня 2000 року. № 34578/97. § 56. 2005. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58781>

20. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Квінн проти Франції» від 22 березня 1995 року. № 18580/91. §. 42. 1995. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-57921>

21. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Корбан проти України» від 4 липня 2019 Заява № 26744/16. URL: <https://khp.org/1563362231>

22. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Конка проти Бельгії» від 5 лютого 2002 року. № 51564/99. § 50. 2002. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60026>

23. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кортезис проти Греції» від 12 червня 2012 р. № 60593/10. §§ 61-62. 2012. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-166402>

24. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Крупко та інші проти Росії» від 17 листопада 2014 року. № 26587/07. § 36. 2014. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-145013>

25. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Крянгэ проти Румунії» від 23 лютого 2012 р. N 29226/03. § 120. 2012. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-182640>

26. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Курт проти Турції» від 25 травня 1998 року. № 15/1997/799/1002. § 125. 1998. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58198>

27. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Лабіта проти Італії» від 6 квітня 2000. № 26772/95. 2000. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58559>

28. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Ладент проти Польщі». № 1036/03 від 18 червня 2008 року. § 45. 2008. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-85487>

29. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Лазаренко та інші проти України» (Заява № 70329/12) від 27 черв. 2017 р. *Верховна Рада України* : URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c40?find=1&text

30. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Мак-Кей проти Сполученого Королівства». № 543/03 від 3 жовтня 2006 року. § 30. 2006. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-125670>

31. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Медведев та інші проти Франції». № 3394/03 від 29 березня 2010 року. § 76. 2010. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-97979>

32. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Москаленко проти України» (заява № 37466/04) : від 20 серп. 2010 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_797#Text

33. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Мюррей проти Сполученого Королівства» від 28 жовтня 1994 р. № 14310/88. § 72. 1994. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-164401>

34. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Нечипорук і Йонкало проти України» (Заява № 42310/04): від 21 квітня 2011 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683.

35. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Нештак проти Словаччини» від 27 лютого 2007 року. № 65559/01. § 74. 2007. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-79608>

36. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «О'Хара проти Сполученого Королівства» від 16 жовтня 2001 р. № 37555/97. 2001. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59721>

37. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Панкратьєв проти України» від 11 грудня 2014 року. № 49900/11. 2014. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a38

38. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Руслан Яковенко проти України» від 4 червня 2015 року. № 5425/11. 2015. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a79

39. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Сааді проти Сполученого королівства» від 29 січня 2008 р. § 53. 2008. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-153820>

40. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Седлецька проти України» (Заява № 42634/18) від 01 квітня 2021 року (остаточне від 01/07/2021) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_g53#Text

41. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Солдатенко проти України» від 23 жовтня 2008 року. № 2440/07. 2008. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-89161>

42. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Станев проти Болгарії» № 36760/06 від 17 січня 2012 р. § 117. 2012. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-108690>

43. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Темченко проти України» (Заява № 30579/10): від 16 липня 2015 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a83

44. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Ткачов проти України» (Заява N 39458/02)» рішення ЄСПЛ від 13 грудня 2007 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_335#Text.

45. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Фока проти Турції» від 26 січня 2009 р. № 28940/95. § 78. 2009. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-87175>

46. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Фокс, Кемпбелл і Хартлі проти Сполученого Королівства» від 27 березня 1991 року. № 12244/86. § 42. 1991. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-164787>

47. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Харченко проти України» (Заява № 40107/02): від 10 лютого 2011 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_662

48. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шамаєв і 12 інших проти Грузії та Росії» від 15 березня 2005 року. № 36378/0. § 413. 2005. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-68790>

49. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Швабе та М.Г. проти Німеччини». № 8080/08, № 8577/08 від 1 грудня 2011 р. 2011. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107703>

50. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шимоволос против Росії» від 21 червня 2011 р. № 30194/09. § 50. 2011. URL: <http://hrlibrary.umn.edu/russian/euro/Rshimovoloscasc.html>

51. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шторк проти Німеччини» №61603/00 від 16 червня 2005 року. § 74. 2005. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-69374>.

52. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шабельник проти України» (Заява N 16404/03) від 19 лютого 2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_457#Text

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України (<https://www.president.gov.ua/>)
2. Офіційний веб-портал парламенту України (<https://www.rada.gov.ua/>)
3. Офіційний веб-портал Судова влада України (<https://court.gov.ua/>)
4. Офіційний веб-сайт Верховного Суду (<http://supreme.court.gov.ua/supreme/>)
5. Офіційний веб-сайт Вища рада правосуддя (<https://hcj.gov.ua/>)
6. Офіційний веб-портал Офісу Генерального Прокурора (<https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>)
7. Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України (<https://unba.org.ua>)
8. Офіційний веб-сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури України (<https://vkdkka.org>)
9. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс органів виконавчої влади України (<https://www.kmu.gov.ua/>)
10. Єдиний портал органів системи МВС України (<https://mvs.gov.ua/uk>)
11. Офіційний веб-сайт Міністерства оборони України (<http://www.mil.gov.ua>).
11. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>).
12. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції (<https://minjust.gov.ua/>)
13. Офіційний веб-сайт Служби безпеки України (<https://ssu.gov.ua/>)
14. Офіційний веб-сайт Ради національної безпеки і оборони України (<http://www.rnbo.gov.ua>).
15. Офіційний веб-сайт Національного антикорупційного бюро України (<https://nabu.gov.ua/>)
16. Офіційний веб-сайт Державного бюро розслідувань (<https://dbr.gov.ua/>)
17. Єдиний державний реєстр судових рішень (<https://reyestr.court.gov.ua/>)
18. Бібліотечно-бібліографічні ресурси Верховної Ради України (<http://lib.rada.gov.ua>)

19. Наукова бібліотека Національно університету «Києво-Могилянська академія» (<http://www.library.ukma.edu.ua>)

20. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).

21. Ресурси українського Інтернету на правову тематику:

(<http://www.lawukraine.com>)

(<https://protocol.ua/ua/pro-resurs-protokol/>)

Доцент кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

Ольга КУБАРЄВА

Професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

Оксана ХАБЛО